

UCHWAŁA NR 0007.371.2023
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIĘNSKU

z dnia 28 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji programu osłonowego "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.¹⁾), art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.²⁾) w związku z Programem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2023 **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Czerwieńsk, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Czerwieńsku

Krzysztof Smorąg

¹⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy ogłoszono w: Dz. U. z 2023 r. poz. 572

²⁾Zmiany tekstu wymienionej ustawy ogłoszono w: Dz. U. z 2022 r. poz. 2754; z 2023 r., poz. 535

PROGRAM

„KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”

na rok 2023

W GMINIE CZERWIEŃSK

Wstęp

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w gminie Czerwieńsk, zwany dalej „programem”, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed gminą Czerwieńsk zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, powinna obejmować swoim zakresem wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. dzięki wsparciu rodziny zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb, program ma na celu zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania przez nawiązanie współpracy pomiędzy jednostkami gminy Czerwieńsk, organizacjami pozarządowymi skupiającymi środowiska młodzieżowe, a także wolontariuszami, tworząc lokalne partnerstwa.

Współdziałanie różnych podmiotów pozwala na obiektywne spojrzenie na obszary problemowe występujące w gminie Czerwieńsk, a co za tym idzie, pozwala to na wzajemne uzupełnianie się partnerów w zakresie działań oraz tworzenie uniwersalnej oferty dla poszczególnych środowisk lokalnych.

Zawiązywanie partnerstw lokalnych umożliwia również wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami, co ułatwia wypracowanie kompleksowych koncepcji na rzecz mieszkańców gminy Czerwieńsk, przyczynia się do budowania pozytywnych relacji oraz zaufania na linii obywatel – instytucja, jak również przyczynia się do wzmocnienia więzi społecznych.

Partnerstwo lokalne w swoim założeniu powinno w sposób trwały i systematyczny realizować działania, których celem jest diagnozowanie i rozwiązywanie lokalnych problemów, budowanie tożsamości społeczności lokalnej, budowanie spójnego społecznie środowiska lokalnego, w którym każdy obywatel ma odpowiednie warunki do rozwoju osobistego i społecznego, szczególnie osoby starsze w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, ale stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których realizacja jest niewystarczająca w zakresie potrzeb opiekuńczych.

Realizacja programu na terenie gminy Czerwieńsk obejmuje swoim zakresem **MODUŁ I**, angażujący do jego realizacji wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, świadczących codzienną pomoc osobom potrzebującym wsparcia.

Dzięki realizacji programu świadczone seniorom wsparcie oraz działania podejmowane w tym zakresie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku oraz wolontariuszy będą przebiegały sprawniej, a seniorzy uzyskają pomoc m.in. w czynnościach dnia codziennego.

I. Podstawowe informacje o programie

Program zawiera wskazówki dotyczące możliwości uzyskania przez gminy w 2023 r. wsparcia finansowego, ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, tj. podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

W ramach obszaru pomocy społecznej program uwzględnia nowe formy wsparcia po zidentyfikowaniu potrzeb gmin w tym zakresie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina przystępując do realizacji programu przyjmuje uchwałą program osłonowy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

Wsparcia finansowego dla gmin w ramach programu udziela się na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

II. Cel programu

Wsparcie finansowe w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy Czerwieńsk, wpisujących się we wskazane w programie obszary.

III. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Program będzie realizowany w terminie od dnia 1 lipca 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.
2. Do programu należy zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, zgłaszające się bezpośrednio do Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku.
3. Do programu można zakwalifikować osoby spełniające kryteria w nim określone, nawet jeśli mają przyznane decyzją usługi opiekuńcze. Wsparcie udzielane w ramach programu można traktować jako uzupełnienie usług świadczonych przez opiekunki środowiskowe, co da gwarancję większej elastyczności udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb.
4. Gminy, do realizacji zadań określonych w programie powinny zaangażować wolontariuszy, w tym osoby zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie seniorów oraz organizacje pozarządowe, w szczególności skupiające środowiska młodzieżowe.
5. Gmina Czerwieńsk realizowała będzie wsparcie w ramach Modułu I:

- poprzez zlecenie realizacji usługi wsparcia organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571) w zakresie organizacji i koordynacji realizacji programu w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej przez osoby zamieszkujące w najbliższej okolicy osób wymagających wsparcia,
- samodzielnie, tj. przez pracowników Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku i/lub poprzez organizację i koordynację pracy wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

6. Kosztem realizacji zadania jest wydatek, jaki ponosi gmina w związku z organizacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym programu.

7. Do zadań gminy związanych z realizacją programu należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja programu w gminie, bieżący monitoring oraz sprawozdawczość.

8. Gminy, w ramach wydatkowanych środków z dotacji, zobowiązane są do prowadzenia zestawienia dowodów księgowych potwierdzających wydatkowane środki, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą o finansach publicznych” oraz ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

9. Program nie przewiduje progów procentowych na poszczególne wydatki. Przyznane środki należy wydatkować zgodnie z zasadą celowego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych, przestrzegając dyscypliny finansów publicznych.

Opis usługi wsparcia

1. Wsparcie społeczne:

- uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacery, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupy, itp.);
- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów.

2. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu,
- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Federacji Polskich Banków Żywności, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,
- zakup i dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- zakup oraz dostarczanie seniorom ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- wsparcie seniorów objętych usługami w ramach Modułu I programu w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi,

- wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora, dowieszenie lub pomoc w organizacji transportu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,
- pomoc/towarzyszenie w zakresie realizacji recept,
- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowieszeniu seniora do urzędu,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora, tzw. usługi sąsiedzkie.

Adresaci Modułu I

Bezpośrednimi adresatami MODUŁU I są gminy (miejskie, wiejskie, miejsko-wiejskie), natomiast adresatami pośrednimi są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Mechanizm udzielania pomocy w ramach Modułu I programu:

Krok 1. Senior zgłasza się bezpośrednio do Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 4, 66-016 Czerwieńsk lub poprzez kontakt telefoniczny.

Krok 2. Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku ustala z seniorem termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

Krok 3. Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia.

Jeżeli pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku powinien wsząć postępowanie w sprawie z urzędu.

Wydatkami kwalifikowalnymi w ramach MODUŁU I będą m.in. następujące koszty:

- wydatki związane z organizacją wolontariatu, w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu wolontariusza do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla wolontariusza korzystającego z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (koszty rozliczane według zasad określonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku),
- wydatki związane z organizacją pomocy sąsiedzkiej w tym m.in.: środki ochrony osobistej, zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, urzędu, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa dla osoby korzystającej z prywatnego samochodu przy realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (zasady rozliczania powyższych kosztów określa organizator tej formy realizacji usługi wsparcia),
- ubezpieczenie OC w związku z obrotem gotówką oraz ubezpieczenie NNW,
- przyznanie dodatkowej gratyfikacji finansowej, zgodnie z przyjętym regulaminem wynagradzania dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, bezpośrednio

wykonujących zadanie w terenie, w tym rozeznających potrzeby seniorów w tym zakresie, jak również zajmujących się organizacją i koordynacją pracy wolontariuszy,

- zwrot kosztów dojazdu do seniorów lub dowozu seniorów np. do lekarza, w tym zwrot kosztów zakupu paliwa do samochodu prywatnego wykorzystanego przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku do realizacji zadań w ramach programu, bilety miejskie (koszty rozliczane według zasad określonych przez ten ośrodek),
- działania promocyjno-informacyjne, w tym np. koszty druku plakatów, ulotek, itp.,
- identyfikatory dla osób realizujących program w terenie.

IV. Finansowanie programu oraz warunki przyznawania gminom środków z dotacji celowej budżetu państwa na realizację programu

1. Na program przeznaczają się środki finansowe w wysokości **50 mln zł**, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa.
2. W ramach programu gminom udziela się wsparcia finansowego na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
3. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych programem, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi **nie mniej niż 20%** przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.
4. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnienie już przyjętego w gminie Czerwieńsk programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. Wojewoda na podstawie złożonych przez gminy zapotrzebowań przekazuje tym gminom dotację na realizację programu, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.
6. Niewykorzystana kwota dotacji podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.
7. Środki, o których mowa w pkt 1, zaplanowane są w budżecie państwa na zadania określone w ustawie o pomocy społecznej.

UZASADNIENIE

Seniorzy w wieku 65+ stanowią dużą część mieszkańców gminy Czerwieńsk. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), tj. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych w zakresie zapewnienia usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, zasadnym jest przystąpienie do realizacji zadań wynikających z Programu „Korpus wsparcia seniorów” w zakresie realizacji Modułu I, czyli zaangażowania wolontariuszy, w tym również działaczy środowisk młodzieżowych i obywatelskich, w zakresie codziennego świadczenia pomocy osobom potrzebującym wsparcia.

Wsparcie społeczne polegać będzie na uruchomieniu wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupy, itp.) oraz informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów, a także wsparcie w czynnościach dnia codziennego, które polegać będzie m.in. na pomocy w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, pomocy w dostarczeniu produktów żywnościowych z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, zakupie i dostarczaniu seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior), zakupie oraz dostarczaniu seniorom ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie będzie finansowana z innych źródeł, wsparciu seniorów w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi, wsparciu/pomocy w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora, dowiezieniu lub pomocy w organizacji transportu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowaniu podczas wizyty, pomocy/towarzyszeniu w zakresie realizacji recept, pomocy w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu, pomocy świadczonej przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora, tzw. usługi sąsiedzkie.

Sporządziła: Beata Przymus